

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

Department of Sanskrit
Program: B.A. Pass Course
Sanskrit compulsory

SCHEME

Course Name	B.A. Pass Course	Course Type	Theory
Course Code		Class	Sanskrit compulsory 2 Sem.
Instruction Delivery	Per week Lectures: 4, Tutorial:1, Practical: - Total No. Classes Per Sem: 60(L), 15(T), -(P) Assessment in Weightage: Sessional (20%), End Term Exams (80%)		
Course Coordinator	Mrs. Anila Bathala	Course Instructors	Theory: Mrs. Anila Bathala

COURSE OVERVIEW

संस्कृतचयनिकायाः पद्यभागस्य सप्तमपाठतः द्वादशपाठपर्यन्तमभ्यासः
संस्कृतचयनिकायाः गद्यभागस्य एकादशपाठतः अष्टादशपाठपर्यन्तमभ्यासः
शब्दरूपाणि- राजन्, विद्मस्, युष्मद्, अस्मद्, तद्, इदम् सर्वलिङ्गेषु
धातुरूपाणि ; लभ्, दा, कृ, भृ, चर्, लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् लकारेषु
संधिः – स्वरसन्धिः परिभाषारहितं , प्रयोगमात्रम्
अनुवादः

PREREQUISITE

संस्कृतभाषायाः सामान्यं ज्ञानम् |

COURSE OBJECTIVE

छात्रेषु संस्कृतचयनिकायाः पद्यभागस्य सप्तमपाठतः द्वादशपाठपर्यन्तमभ्यासस्य अवधानम् |

छात्रेषु संस्कृतचयनिकायाः गद्यभागस्य एकादशपाठतः अष्टादशपाठपर्यन्तमभ्यासस्य | अवधानम्

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

छात्रेषु शब्दरूपाणि- राजन्, विद्वस्, युष्मद्, अस्मद्, तद्, इदम् सर्वलिङ्गेषु
विषयकावधानम्

छात्रेषु धातुरूपाणि ; लभ्, दा, कृ, भृ, चर्, लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् लकारविषयकावधानम्

छात्रेषु संधिः – स्वरसन्धिः परिभाषारहितं , प्रयोगमात्रस्यावधानम्

छात्रेषु अनुवादस्य ज्ञानमवधानम्

COURSE OUTCOMES (COs)

After the completion of the course, the student will be able to:

CO No.	Course Outcomes
1	छात्राः संस्कृतचयनिकायाः पद्यभागस्य सप्तमपाठतः द्वादशपाठपर्यन्तमभ्यासस्य सप्रसङ्गव्याख्यायां समर्थाः भविष्यन्ति
2	छात्राः संस्कृतचयनिकायाः गद्यभागस्य एकादशपाठतः अष्टादशपाठपर्यन्तमभ्यासस्य प्रयोगे समर्थाः भविष्यन्ति ।
3	छात्राः शब्दरूपाणाम् - राजन्, विद्वस्, युष्मद्, अस्मद्, तद्, इदम् सर्वलिङ्गेषु विषये ज्ञानयुक्ताः भविष्यन्ति ।
4	छात्राः संधिः – स्वरसन्धिः परिभाषारहितं , प्रयोगमात्रस्य अनुवादस्य च प्रयोगे समर्थाः भविष्यन्ति ।

COURSE CONTENT

Content

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

संस्कृतचयनिकायाः पद्यभागस्य सप्तमपाठतः द्वादशपाठपर्यन्तमभ्यासः |
संस्कृतचयनिकायाः गद्यभागस्य एकादशपाठतः अष्टादशपाठपर्यन्तमभ्यासः |
शब्दरूपाणि- राजन्, विद्वस्, युष्मद्, अस्मद्, तद्, इदम् सर्वलिङ्गेषु
धातुरूपाणि ; लभ्, दा, कृ, भृ, चर्, लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् लकारेषु |
संधिः – स्वरसन्धिः परिभाषारहितं , प्रयोगमात्रम् |
अनुवादः

LESSON PLAN (THEORY AND TUTORIAL CLASSES)

L. No	Topic to be Delivered	Tutorial Plan	Unit
1	संस्कृतचयनिकायाः पद्यभागस्य सप्तमपाठतः द्वादशपाठपर्यन्तमभ्यासः	संस्कृतचयनिकायाः पद्यभागस्य सप्तमपाठतः द्वादशपाठपर्यन्तमभ्यासस्य प्रश्नाः	1
2	संस्कृतचयनिकायाः गद्यभागस्य एकादशपाठतः अष्टादशपाठपर्यन्तमभ्यासः	संस्कृतचयनिकायाः गद्यभागस्य एकादशपाठतः अष्टादशपाठपर्यन्तमभ्यासः	
3	वाचिकाभ्यासः		
4	वाचिकाभ्यासः	प्रमुखपदानां परिचयस्य प्रश्नाः	
5	वाचिकाभ्यासः		

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

6	शब्दरूपाणि- राजन्,विद्वस्, सर्वलिङ्गेषु	राजन्,विद्वस्,युष्मद्,अस्मद्, तद्,इदम् सर्वलिङ्गेषु प्रश्नाः	2	
7	शब्दरूपाणि- युष्मद्,अस्मद्,तद्,इदम् सर्वलिङ्गेषु	युष्मद्,अस्मद्,तद्,इदम् सर्वलिङ्गेषु प्रश्नाः		
8	धातुरूपाणि ; लभ्,दा, कृ,भृ, चर्, लट्,लृट्, लोट्, लङ्,विधिलिङ् लकारेषु	धातुरूपाणि ; लभ्,दा, कृ,भृ, चर्, लट्,लृट्, लोट्, लङ्,विधिलिङ् लकारेषु प्रश्नाः	3	
9	संधिः – स्वरसन्धिः परिभाषारहितं , प्रयोगमात्रम् अनुवादः 	संधिः – स्वरसन्धिः परिभाषारहितं , प्रयोगमात्रम् अनुवादः अभ्यासप्रश्नाः	4	
.				

Text Book

संस्कृत चयनिका प्रबोधिका , डा. देवी चन्द्र शर्मा, दिनेश कुमार सिन्धल लक्ष्मी पब्लिकेशन्स, २०००

Reference Books

वैदिक संग्रह एवं व्याख्या , डा बलदेव सिन्ह मेहरा , देवेश पब्लिकेशन , २०००

Web/Links for e-content

<https://sa.wikipedia.org/wiki>

<https://hi.wikipedia.org/wiki>

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

PRACTICE QUESTIONS (QUESTION BANK)

S No	Problem
1	संस्कृतचयनिकायाः पद्यभागस्य सप्तमपाठतः द्वादशपाठपर्यन्त संस्कृतचयनिकायाः गद्यभागस्य एकादशपाठतः अष्टादशपाठपर्यन्तमभ्यासः कुरुत
2	संस्कृतचयनिकायाः गद्यभागस्य एकादशपाठतः अष्टादशपाठपर्यन्तमभ्यासः कुरुत
3	राजन्, विद्वस्, युष्मद्, अस्मद्, तद्, इदम् सर्वलिङ्गेषु उपरोक्तेषु केषांचित् पञ्चपदानां परिचयं लिखत
4	धातुरूपाणि ; लभ्, दा, कृ, भृ, चर्, लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् लकारेषु उपरोक्तेषु केषांचित् पञ्चपदानां परिचयं लिखत
5	संधिः – स्वरसन्धिः परिभाषारहितं , प्रयोगमात्रस्य सोदाहरणव्याख्या कुरुत
6	केषाञ्चित् पञ्च कारकाणां सोदाहरणं व्याख्या कुरुत

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

Department of Sanskrit
Program: B.A. Pass Course
Sanskrit elective

SCHEME

Course Name	B.A. Pass Course	Course Type	Theory
Course Code		Class	Sanskrit Elective 4 Sem.
Instruction Delivery	Per week Lectures: 4, Tutorial:1, Practical: - Total No. Classes Per Sem: 60(L), 15(T), -(P) Assessment in Weightage: Sessional (20%), End Term Exams (80%)		
Course Coordinator	Mrs. Anila Bathala	Course Instructors	Theory: Mrs. Anila Bathala

COURSE OVERVIEW

भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम्
रघुवन्शमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गस्य महाकविकालिदासस्य परिचयश्च
रघुवन्शमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गस्य श्लोकानां व्याख्या १-३०
रघुवन्शमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गस्य श्लोकानां व्याख्या ३१- ६०
कृदन्तप्रत्ययः – क्तः, क्तवतुः, क्त्वा, ण्यत्, तुमुन्, शतृ, शानच्, यत्, तव्यत्, अनीयर्
बहुव्रीहिद्वन्द्वयोः सोदाहरणव्याख्या
प्रत्याहार सूत्राणि लघुसिद्धान्तकौमुदी
संस्कृतपत्रलेखनम्

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

PREREQUISITE

संस्कृतभाषायाः सामान्यं ज्ञानम् ।

COURSE OBJECTIVE

छात्रेषु भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम् श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्यायाः अवधानम् ।

छात्रेषु रघुवन्शमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गस्य श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्यायाः महाकविकालिदासस्य परिचयस्य अवधानम् ।

छात्रेषु कृदन्तप्रत्ययः – क्तः, क्तवतुः, क्त्वा, ण्यत्, तुमुन्, शतृ, शानच्, यत्, तव्यत्, अनीयर् विषयकावधानम् ।

छात्रेषु बहुव्रीहिद्वन्द्वयोरवधानम्

छात्रेषु संस्कृतपत्रलेखनस्यावधानम्

COURSE OUTCOMES (COs)

After the completion of the course, the student will be able to:

CO No.	Course Outcomes
1	छात्राः भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम् श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्यायां समर्थाः भविष्यन्ति
2	छात्राः रघुवन्शमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गस्य श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्यायां समर्था भविष्यन्ति ।
3	छात्राः कृदन्तप्रत्ययः – क्तः, क्तवतुः, क्त्वा, ण्यत्, तुमुन्, शतृ, शानच्, यत्, तव्यत्, अनीयर् विषये ज्ञानयुक्ताः भविष्यन्ति ।
4	छात्राः बहुव्रीहिद्वन्द्वयोर्विषये ज्ञानयुक्ताः संस्कृतपत्रलेखने समर्थाः च भविष्यन्ति ।

COURSE CONTENT

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

Content

भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम् श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्या ।
रघुवन्शमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गस्य श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्यायाः महाकविकालिदासस्य परिचयः ।
कृदन्तप्रत्ययः – क्तः, क्तवतुः, क्त्वा, ण्यत्, तुमुन्, शतृ, शानच्, यत्, तव्यत्, अनीयर्
बहुव्रीहिद्वन्द्वसमासौ
संस्कृतपत्रलेखनम्

LESSON PLAN (THEORY AND TUTORIAL CLASSES)

L. No	Topic to be Delivered	Tutorial Plan	Unit
1	भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम् श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्या ।	भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम् श्लोकानां	1
2	भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम् श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्या ।	सप्रसङ्गव्याख्यायाः अभ्यासप्रश्नाः	
3	आत्मा, योगी		
4	स्थितधी, मुनिः, स्थितप्रज्ञः	प्रमुखविषयाणां परिचयस्य प्रश्नाः ।	
5	कर्मसिद्धान्त		

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

6	रघुवन्शमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गस्य श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्यायाः	चयनितश्लोकानामभ्यासप्रश्नाः	2
7	महाकविकालिदासस्य परिचयः	महाकविकालिदासस्य जीवनवृत्तं कृतीनां परिचयश्च परिचयविषयकप्रश्नाः	
8	कृदन्तप्रत्ययः – क्तः, क्तवतुः, क्त्वा, ण्यत्, तुमुन्, शतृ, शानच्, यत्, तव्यत्, अनीयर्	चयनितप्रत्ययानां विषयकप्रश्नाः	3
9	बहुव्रीहिद्वन्द्वसमासौ	बहुव्रीहिद्वन्द्वसमासयोः अभ्यासप्रश्नाः	4
10	संस्कृतपत्रलेखनम्	प्रमुखविषयेषु संस्कृतपत्रलेखनम्	5

Text Book

संस्कृत संग्रह प्रबोधिका , डा. देवी चन्द्र शर्मा, डा. दिनेश कुमार सिंहल लक्ष्मी पब्लिकेशन्स, २०००
|

Reference Books

भगवद्गीता , लोकमान्य बाल गङ्गा धर तिलक ,राष्ट्रीय हिन्दी साहित्य परिषद ,२०२०

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

Web/Links for e-content

<https://sa.wikipedia.org/wiki>

<https://hi.wikipedia.org/wiki>

PRACTICE QUESTIONS (QUESTION BANK)

S No	Problem
1	भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्या कुरुत ।
2	रघुवन्शमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गस्य श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्या कुरुत ।
3	महाकविकालिदासस्य जीवनवृत्तं कृतीनां परिचयश्च लिखत
4	कृदन्तप्रत्ययः – क्तः, क्तवतुः, क्त्वा, ण्यत्, तुमुन्, शतृ, शानच्, प्रत्ययान्तपदानां रूपाणि लिखत ।
5	शतृ, शानच्, यत्, तव्यत्, अनीयर् प्रत्ययान्तपदानां रूपाणि लिखत ।
6	बहुव्रीहिद्वन्द्वसमासयोः सोदाहरणं व्याख्या कुरुत । कस्मिञ्चिदेकविषये संस्कृतभाषायां पत्रम् लिखत। शुल्कक्षमार्थं प्रधानाध्यापकाय प्रार्थनापत्रम्, पुस्तकानयनाय आदेशपत्रम्, रुग्णतावशात् अवकाशार्थं प्रार्थनापत्रम् ।

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

Department of Sanskrit

Program: B.A. Pass Course

Sanskrit compulsory

SCHEME

Course Name	B.A. Pass Course	Course Type	Theory
Course Code		Class	Sanskrit compulsory 6 Sem.
Instruction Delivery	Per week Lectures: 4, Tutorial:1, Practical: - Total No. Classes Per Sem: 60(L), 15(T), -(P) Assessment in Weightage: Sessional (20%), End Term Exams (80%)		
Course Coordinator	Mrs. Anila Bathala	Course Instructors	Theory: Mrs. Anila Bathala

COURSE OVERVIEW

पाठ्यपुस्तकस्य शिवराजविजयस्य सान्वयपाठनम्   अम्बिकादत्तव्यासस्य जीवनवृत्तं, शिवराजः जीवनवृत्तञ्च
नीतिशतकस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम् मूर्खस्य लक्षणं, पण्डितस्य लक्षणं दानस्य गतयश्च
भर्तृहरेः, जयदेवस्य, शूद्रकस्य, भवभूतेश्च जीवनवृत्तं काव्यकला च
अनुवादः कारकाणि विशेषणानि विभक्तयश्च

PREREQUISITE

संस्कृतभाषायाः सामान्यं ज्ञानम् |

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

COURSE OBJECTIVE

- छात्रेषु पाठ्यपुस्तकस्य शिवराजविजयस्य गद्यभागस्य सप्रसङ्गव्याख्यायाः अवधानम् |
छात्रेषु अम्बिकादत्तव्यासस्य जीवनवृत्तं, शिवराजः जीवनवृत्तस्यावधानम् |
छात्रेषु नीतिशतकस्य श्लोकानां सान्वयपाठनस्य
मूर्खस्य लक्षणं, पण्डितस्य लक्षणं दानस्य गतीनां विषयकावधानम् |
छात्रेषु संस्कृतसाहित्यस्येतिहासस्य
भर्तृहरेः, जयदेवस्य, शूद्रकस्य, भवभूतेश्च विषयकावधानम् |
छात्रेषु कारकविभक्तीनामवधानम् |
छात्रेषु अनुवादस्य ज्ञानमवधानम् |

COURSE OUTCOMES (COs)

After the completion of the course, the student will be able to:

CO No.	Course Outcomes
1	छात्राः शिवराजविजयस्य गद्यभागस्य सप्रसङ्गव्याख्यायां समर्थाः भविष्यन्ति
2	छात्राः नीतिशतकस्य श्लोकानां प्रयोगे समर्थाः भविष्यन्ति
3	छात्राः भर्तृहरेः, जयदेवस्य, शूद्रकस्य, भवभूतेश्च विषये ज्ञानयुक्ताः भविष्यन्ति
4	छात्राः विविधवाक्यानामनुवादे समर्थाः भविष्यन्ति

COURSE CONTENT

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

Content
पाठ्यपुस्तकस्य शिवराजविजयस्य गद्यभागस्य सप्रसङ्गव्याख्या   अम्बिकादत्तव्यासस्य जीवनवृत्तं, शिवराजः जीवनवृत्तम्   नीतिशतकस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम् मूर्खस्य लक्षणं, पण्डितस्य लक्षणं दानस्य गतयश्च   संस्कृतसाहित्यस्येतिहासस्य भर्तृहरेः, जयदेवस्य, शूद्रकस्य, भवभूतेश्च परिचयः   कारकविभक्ती   अनुवादः

LESSON PLAN (THEORY AND TUTORIAL CLASSES)

L. No	Topic to be Delivered	Tutorial Plan	Unit
1	पाठ्यपुस्तकस्य शिवराजविजयस्य गद्यभागस्य सप्रसङ्गव्याख्या	शिवराजविजयस्य गद्यभागस्य सप्रसङ्गव्याख्यायाः अभ्यासप्रश्नाः अम्बिकादत्तव्यासस्य जीवनवृत्तं, शिवराजः जीवनवृत्तस्य अभ्यासप्रश्नाः	1
2	अम्बिकादत्तव्यासस्य जीवनवृत्तं, शिवराजः जीवनवृत्तम्		
3	ब्रह्मचारि गुरुः		
4	शिवराजः	प्रमुखपात्राणां परिचयस्य प्रश्नाः	
5	गौरबटुः, श्यामबटुः		

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

--	--	--	--

6	नीतिशतकस्य श्लोकानां सान्वयपाठनम्	चयनितश्लोकानामभ्यासप्रश्नाः	2
7	मूर्खस्य लक्षणं, पण्डितस्य लक्षणं दानस्य गतयश्च	मूर्खस्य लक्षणं, पण्डितस्य लक्षणं दानस्य गतयश्च प्रमुखविषयाणां परिचयविषयकप्रश्नाः	
8	संस्कृतसाहित्यस्येतिहासस्य भर्तृहरेः, जयदेवस्य, शूद्रकस्य , भवभूतेश्च परिचयः	चयनितकवीनां विषयकप्रश्नाः	3
9	कारकविभक्ती अनुवादः	कारकविभक्त्यनुवादस्य अभ्यासप्रश्नाः	4

Text Book

शिवसंस्कृतम् , डा. परमानन्द गुप्त, सरस्वती हाउस प्रा. लि. २००० |

Reference Books

शिवराजविजयः , डा. रमाशंकर मिश्र , चौखंभा सुरभारती प्रकाशन २०१८

Web/Links for e-content

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana)

Course Plan

<https://sa.wikipedia.org/wiki>

<https://hi.wikipedia.org/wiki>

PRACTICE QUESTIONS (QUESTION BANK)

S No	Problem
1	शिवराजविजयस्य गद्यभागस्य सप्रसङ्गव्याख्या श्लोकानां सप्रसङ्गव्याख्या कुरुत ।
2	अम्बिकादत्तव्यासस्य जीवनवृत्तं लिखत ।
3	भर्तृहरेः, जयदेवस्य, शूद्रकस्य, भवभूतेश्च उपरोक्तेषु केषांचित् त्रीणां कवीनां परिचयं लिखत
4	भवभूतिः, भारविः, माघः, श्रीहर्षः, अम्बिकादत्तव्यासः उपरोक्तेषु केषांचित् त्रीणां कवीनां परिचयं लिखत ।
5	मूर्खस्य लक्षणं, पण्डितस्य लक्षणं दानस्य गतयश्च । एतेषु एकं विषयमधिकृत्य निबन्धं लिखत ।
6	केषाञ्चित् नीतिशतकस्य चतुर्श्लोकानाम् सप्रसंग व्याख्या कुरुत ।

Sh. L. N. Hindu College, Rohtak (Haryana) Course Plan